

Acte commemoratiu del 40è aniversari de la Sindicatura de Comptes

Parlament de Catalunya, 4 de març de 2024

Discurs de la presidenta del Parlament, Anna Erra i Solà

Bon dia a tothom, síndic major i síndics de la Sindicatura de Comptes, membres de la Mesa del Parlament, diputats i diputades del Parlament, expresidents de la Generalitat, exsíndics majors i exsíndics de la Sindicatura de Comptes, exconseller, consellera, senyors, senyores. Moltes gràcies a tothom per ser aquí i benvinguts al Parlament de Catalunya avui a celebrar aquest quaranta aniversari de la llei de creació de la Sindicatura de Comptes.

I estareu d'acord, segur, que complir anys sempre és un dia d'orgull, un dia de celebració, un dia d'aquells d'il·lusió, de recordar aquells quaranta anys que ja porta l'ens doncs de servei públic al nostre país.

Perquè el 22 de febrer del 1984 es discutia i es votava, per unanimitat, la llei de la proposició de la Sindicatura de Comptes. I s'ha de dir, una mica que hem fet el xafarder en el Diari de Sessions, que tots els parlamentaris coincidien en la importància del moment i, sobretot, també reconeixien l'esperit de col·laboració i de consens en totes les comissions i el que és, doncs, la ponència per fer aquesta llei.

En el fons, tothom era conscient que s'estava creant una eina de país, una eina que es va fer també en col·laboració amb el Tribunal de Cuentas i que preveia tenir el màxim de sostre competencial per la Sindicatura. Un sostre competencial que va acabar retallant-se anys després, perquè el Tribunal Constitucional en va anul·lar els articles que, sobretot, regulaven les activitats d'enjudiciament de la Sindicatura.

Ara bé, en qualsevol cas, i en el moment de l'aprovació de la llei totes les parts implicades eren conscients que s'estava dotant de contingut a l'autogovern de Catalunya i ho feia en una matèria tan sensible com és el control de la gestió de tot el servei públic del país.

Perquè, en el fons, quan diem que Catalunya és una nació mil·lenària, ho diem sovint i ens hi referim per l'existència d'una llengua, d'una cultura pròpies i, certament, és així, però no només, Catalunya és també una comunitat política, un subjecte polític, que, com bé sabem, té una llarga història a les seves espatlles. Una història que s'explica, sobretot, a través de les seves institucions pròpies, que expliquen i justifiquen, en el fons, aquest seu fet diferencial.

I en un dia com el d'avui hem de recordar que els orígens de la Sindicatura, com els orígens d'aquest propi Parlament, estem parlant que tenim un origen que ens ve des de l'Edat Mitjana.

La Sindicatura de Comptes és, des de la recuperació de la democràcia, un òrgan que es recull també al nostre Estatut d'autonomia, i és l'òrgan encarregat, ni més ni menys, de fiscalitzar els comptes, la gestió econòmica i el control d'eficiència de la Generalitat, dels ens locals i de tot el sector públic.

I, com sabeu, la Sindicatura de Comptes no és un òrgan aliè al Parlament, sinó que en depèn orgànicament i tenim relació, evidentment, amb comissions que veiem i allà s'avaluen els informes que ens fan arribar de la seva fiscalització.

És a dir, la Sindicatura no és un òrgan qualsevol, hem de dir que la Sindicatura juga un paper clau i central en l'arquitectura institucional del nostre autogovern. Però, a més a més, la Sindicatura juga un paper cabdal en la preservació de la salut democràtica del nostre país perquè és en l'exercici de les seves funcions, que la Sindicatura assegura transparència, rendició de comptes, integritat, sobretot, en la gestió dels recursos públics. I també assegura que gràcies a les seves recomanacions, doncs, evidentment, les entitats fiscalitzades poden disposar d'aquells inputs necessaris per fer una millora constant i contínua.

I tot plegat, això no és un tema menor perquè, sense això, sense aquesta transparència, sense aquesta rendició de comptes, sense aquesta integritat en la gestió i sense aquestes recomanacions, diríem que la democràcia s'està desvirtuant.

I s'ha de dir que la democràcia, ho sabem de sobra, no és aquella cosa que cada quatre anys nosaltres fem eleccions, sinó que, i tots ho sabem aquí, la democràcia sobretot el que exigeix és confiança: confiança en la diligència i en la rectitud dels representants polítics i dels servidors públics; confiança en què es respecta en tot moment el principi de legalitat; confiança en aquesta correcta gestió dels fons públics i confiança en el bon funcionament de les institucions.

I una confiança que segur que tots sabeu que no passa pels millors moments. Fa poc sortia un estudi d'un grup nord-americà i comentava aquella poca confiança que es té en els càrrecs electes. Evidentment, tot això ha debilitat la pròpia democràcia i obre la porta a populismes i, fins i tot, a sistemes autoritaris.

Per tant, és necessari que tinguem les certeses que les coses es fan bé, que es respongui positivament a les demandes i a les sol·licituds i expectatives que volen i necessiten els nostres ciutadans. Perquè sense aquesta certesa, a les nostres institucions, als nostres representats, a les polítiques que s'impulsen els mancaran dos valors clau: la legitimitat i la credibilitat i que són claus, evidentment, per tenir una bona salut de la nostra democràcia.

I en aquest context, sense els informes de la Sindicatura ja sabem que la funció de control de l'acció de l'executiu i de les administracions públiques seria, certament, més difícil o bé no tan precisa.

Ara bé, també sabem que les lleis són importantíssimes però no ho són tot, i que les lleis per si soles ajuden, però no canvien automàticament la realitat. Per això avui em sembla, i aquí n'hi ha una bona part, vull agrair, sobretot i especialment, felicitar els treballadors i treballadores de la Sindicatura de Comptes, els que ho van ser i els que en sou ara treballadors. Gràcies perquè, darrere de les institucions, sempre hi ha persones i

professionals compromesos. Gràcies per la vostra feina, per la vocació de servei i, sobretot, per contribuir al desplegament responsable de les funcions que se us han encarregat des de la Sindicatura, perquè, en el fons, i aquí se us ha d'agrair, aquest ànim constructiu i de millora que bé poseu en el vostre pla estratègic.

I amb tot això ja, i per acabar, senzillament, avui, és un dia perquè tots plegats ens sentim orgullosos de formar part d'aquesta institució clau en el nostre país i en el nostre autogovern. I, sobretot, felicitar per aquest nou aniversari i, com es diu sempre, que no només siguin quaranta, sinó que sigui per molts i molts més anys.

Moltes gràcies i felicitats.

Discurs del síndic major, Miquel Salazar Canalda

Molt honorable presidenta del Parlament de Catalunya, membres de la Mesa, diputats i diputades, expresidents, consellera, gràcies per venir, consellera, i els síndics i exsíndics i companys de la Sindicatura, que avui ens acompanyen en una certa festa, la que fem aquí, austera, senzilla, però festa, al cap i a la fi.

Bé, per a nosaltres commemorar els quaranta anys de l'aprovació de la llei és un acte de respecte, i això jo crec que és el primer que m'agradaria dir-vos. És un acte de respecte al Parlament, al president de la Generalitat, al Govern i a les institucions incloses a allò que en diuen el Capítol V: el Consell de Garanties, la síndica de greuges, el Consell de l'Audiovisual i la Sindicatura de Comptes. I és un acte de respecte perquè aquestes entitats que formen l'arquitectura de l'autogovern de Catalunya se'l mereixen i només si ens estimem nosaltres ens estimaran els altres.

Per tant, el primer que hem de fer és autoafirmar-nos, i l'estimar-se no té res a veure amb la vanitat, però sí autoafirmar-nos i posar en valor allò que tenim. I jo crec que avui el que volíem fer des de la Sindicatura, amb el Parlament, al qual li agraïm no només la seva col·laboració, sinó la seva participació, i molt especialment a la presidenta Anna Erra, és poder celebrar junts aquest acte.

També és un acte de respecte cap al sistema democràtic, que no hem de deixar de reafirmar, com abans ha dit la presidenta. La nostra és una feina de fiscalització, d'examen, de control, d'avaluació i, si l'executiu ho demana, d'assessorament.

I la Sindicatura està regida per un Ple format per set membres, com sabeu, designats pel Parlament, a través d'una majoria qualificada de tres cinquenes parts. És important recalcar això. En el nostre cas, les síndiques i els síndics que avui formem part de la Sindicatura vam ser designats per noranta-vuit dels cent trenta-cinc diputats, que és molt rellevant, i no ens en recordem a vegades, i a vegades, fins i tot, sembla que no sigui rellevant.

Pensem que estem davant d'un procés d'un corrent que qüestiona els sistemes democràtics des de les pròpies democràcies, i això ho veiem cada dia, limitant drets i processos de garantia.

A tall d'exemple, dir que una comunitat autònoma espanyola ha modificat la llei de la Cambra de Comptes, que és la seva Sindicatura. I ha passat d'un sistema de majoria qualificada a un sistema de majoria simple. És un atemptat a la democràcia; no és un canvi banal, és una limitació obvia a independència de la institució i una limitació a la capacitat d'actuar. Per a nosaltres és preocupant que es faci això i estem molt segurs que en el nostre país no passarà, però jo crec que és important dir-ho i remarcar-ho i no oblidar-ho.

Com sabeu, l'activitat fiscalitzadora no és fàcil: la portem a terme fent auditories, però és important dir-ho una i una altra vegada, seguim normes molt homologades, normes internacionals que es fan servir arreu del món. I aquestes normes ens exigeixen garanties envers els fiscalitzats –cosa de la qual ens sentim molt orgullosos–: hi ha al·legacions, com sabeu, en els nostres informes, sobretot els diputats que formen part de la Comissió i que agraïm la vostra presència, i els informes són públics, transparència abans que res.

Des dels inicis fins al dia d'avui ha anat evolucionant la feina. Hi ha síndics del primer Ple i, per tant, a ells m'adreço. És evident que tot evoluciona... I ara, ja ho veieu, no treballem ni amb paper.

Però la clau de la feina és la mateixa: la fiscalització financera i dels comptes, a la qual es va anar incorporant des dels primers dies el control de legalitat. I hem anat incorporant altres camps, com després explicaré. I anar rendint els nostres informes de forma periòdica al Parlament, anar explicant-los, anar compartint els informes amb la Comissió. Com sabeu, tenim una Comissió que contempla l'Estatut i a la qual hi anem explicant mes a mes, d'una forma periòdica, el treball que fem, per tal que ells puguin prendre decisions, que ells puguin prendre conclusions i que ells puguin recomanar al Govern els canvis que creguin oportuns.

Un tema important, que no volia deixar d'explicar, el nostre treball es desenvolupa seguint un codi d'ètica molt estricte, basat també en normativa internacional, amb la mateixa normativa que fem servir a l'hora d'auditar, on es recullen un conjunt de valors que han de marcar la conducta de la totalitat dels membres de la institució. Un codi en què es contempla la integritat, la independència i objectivitat, la competència i el comportament professional, la confidencialitat i la transparència. És important també remarcar-ho, em sembla, un dia com avui. No treballem de qualsevol manera, treballem amb normes estrictes, amb processos estrictes. I per tant, això ens ha de generar tranquil·litat a nosaltres i tranquil·litat també als ens fiscalitzats.

L'actual Ple de la Sindicatura, des del moment de la seva constitució, ha estat treballant per consolidar la institució, en el desenvolupament de la seva funció, al ser un òrgan fiscalitzador extern dels comptes, de la gestió econòmica, del control financer, dels ens locals i de la resta del sector públic.

Aquesta tasca ens porta a un reconeixement del passat; és important, no hauríem fet res dels actuals sense els que van començar, síndics com aquí veig, que han estat abans que nosaltres a la Sindicatura. No partim de zero i aquest és el motiu pel qual disposem d'una organització preparada, formada i motivada per atendre el repte diari de complir les seves obligacions.

Els que portem molts anys al sector públic ho sabem: crear, construir el sector públic no és fàcil, porta anys. Qualsevol que us digui el contrari o no en sap o us està enganyant. Qualsevol institució no es fa d'avui per demà i, per tant, celebrar quaranta anys també té aquest valor per a nosaltres. Quaranta anys de feina, quaranta anys de continuïtat.

Per tant, un agraïment a tots els síndics que han passat per aquesta casa, a tot el personal i, si em permeteu també, un agraïment al personal que està en actiu i als síndics que m'acompanyen en el Ple que avui porta la direcció de la Sindicatura de Comptes.

Per acabar, no m'estendré gaire, el futur, perquè hem de parlar de futur, si no, no aniríem bé. Si no, estaríem donant per tancades coses que, al contrari, estan vives i molt vives. Tenim un Pla d'actuacions, un Pla d'actuacions que vam presentar a la nostra Comissió. Un Pla d'actuacions, per cert, treballat i redactat pel propi personal de la casa –és important. Això demostra la qualitat i la capacitat tècnica. I dirigit pel Ple i també amb moltes intervencions de companyes i companys del Ple de manera directa.

Tenim reptes. Jo en destacaré dos, que per a nosaltres són reptes molt rellevants. Un, la ciberseguretat, que compartim amb altres òrgans de control extern, aquest és un element clau, hem de ser exigents amb nosaltres mateixos i amb els ens fiscalitzats i com a sector públic hem de validar aquells sistemes de control perquè la ciberseguretat és una necessitat, perquè els atacs s'estan donant i es donaran. I per tant, hem d'aprendre a defensar-nos d'aquesta situació. I els auditors estan aprenent a valorar aquelles mesures que es prenen de ciberseguretat. I per a nosaltres és un element que ja n'estem fent, no és futur, sinó que ja en aquest moment tenim dos, tres informes que estan treballant aquest camp i anirem a més.

I l'eficiència, les auditories operatives. En altres temps no n'havíem fet, però ara, realment, és inevitable. No deixarem mai de fer auditories financeres, però és condició necessària però no suficient, diguem-ho. És a dir, necessitem fer financeres sempre, necessitem fer control de legalitat sempre, però les operatives són una necessitat a dia d'avui. No només li hem d'explicar al Parlament que hi ha una adequació a la legalitat, que els comptes estan quadrats, sinó que els hem d'explicar que la relació entre la política i el resultat és correcte o no ho és. I per tant, les operatives són una necessitat.

Bé, per acabar. La nostra feina, al final, i ho tenim molt clar els que estem ara, el personal i també els síndics –penseu que la majoria dels síndics, bé, la majoria no, la totalitat dels síndics venim del sector públic i, per tant, amb més o menys anys d'experiència, potser jo més, però per una raó òbvia, fisiològica– sabem que la feina de la Sindicatura és contribuir a la millora del sector públic. I això ho ha de tenir clar tothom, nosaltres, el Govern, el Parlament. La nostra feina només és aquesta, és contribuir, contribuir revisant, posant de manifest, proposant, recomanant, però contribuir a la millora del sector públic, del que formem part, d'aquest entramat.

I aquesta tasca –i aquí sí que ara acabo– només la podem fer si mantenim la nostra autonomia organitzativa, funcional i pressupostària.

Moltes gràcies.

I ara, si els sembla, presentaré el següent participant, que és l'Antoni Castells. A l'Antoni Castells li vam demanar que ens acompanyés en aquest acte. També hauria vingut per la seva condició d'exsíndic i de síndic fundador, diguem-ho així, però, al mateix temps, ens va semblar que per la seva trajectòria professional i personal a la Sindicatura de Comptes, a la *Court des Comptes* de Luxemburg i al Departament d'Economia en el Govern, amb els presidents Montilla i Maragall, tenia moltes coses que ens podien ajudar a entendre el paper d'aquesta institució que, com saben, a vegades costa d'entendre, a vegades sembla que costa d'ubicar. Però, en qualsevol cas, jo crec que els que estem aquí avui ho sabem molt clar.

Per tant, moltes gràcies per la seva atenció. Gràcies, presidenta, un cop més, per haver compartit amb nosaltres aquest moment i, quan vulguis, doctor Castells.

Moltes gràcies.

Conferència d'Antoni Castells, professor d'Economia i Hisenda Pública i exconseller d'Economia i Finances de la Generalitat: "El paper dels òrgans de control extern en el rendiment de comptes en una democràcia"

Senyora presidenta del Parlament, presidents Pujol i Montilla, membres de la Mesa del Parlament, síndic major, antics síndics majors, síndics, antics síndics, consellera, diputats, membres, treballadors de la Sindicatura i amics tots.

És un honor i una gran satisfacció poder-me adreçar a tots vostès en aquest acte de commemoració dels quaranta anys de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, a la qual em sento tan lligat. Per això, la primera cosa que vull fer és agrair l'amabilitat de la presidenta del Parlament i del síndic major per convidar-me a donar aquesta conferència commemorativa.

La satisfacció és encara més gran per poder-ho fer en la seu del Parlament, al qual la Sindicatura està tan estretament vinculada per diverses raons: perquè va ser una llei del Parlament la que li va donar vida, de conformitat amb el que estava previst a l'Estatut; perquè aquesta va ser la casa on va començar físicament la seva existència i on la Sindicatura va donar les seves primeres passes, allà pel juliol de 1984, i, sobretot, perquè és al Parlament, en la seva tasca essencial de control de l'executiu, a qui va adreçada la funció fonamental de la Sindicatura de Comptes.

Avui, en dirigir-me a tots vostès, gairebé quaranta anys després, no puc evitar el record d'aquell dia de finals de juliol de l'any 1984 en què els primers síndics de comptes preíem possessió del càrrec en aquesta mateixa casa. Érem Joan Josep Perulles, Manuel Cardaña, Joan Capdevila, Josep Maria Carreras, Luís González Salido i jo mateix. Poc després va ser nomenat Ferran Termes. I, més tard, Eudald Travé per reemplaçar Luís González Salido, que va morir al cap de pocs mesos de ser nomenat.

Amb aquests set síndics la Sindicatura de Comptes va iniciar la seva activitat en aquesta casa fins que va disposar de local propi. Aquí es van adoptar les primeres decisions i es va

començar a treballar, sota la presidència Joan Josep Perulles, un home íntegre, independent i competent que va deixar la seva empremta en el que va esdevenir la Sindicatura.

D'aquests síndics inicials només quedem Josep Maria Carreras i jo mateix. En el dia d'avui voldria dedicar un sincer record a tots ells i al conjunt dels trenta-dos companys que han tingut l'honor de ser síndics al llarg d'aquests quaranta anys i sense els quals no podríem dur a terme aquesta commemoració.

Han passat quaranta anys des del moment en què entrà en vigor la llei aprovada pel Parlament de Catalunya de la Sindicatura de Comptes. Només aquest fet és, per ell mateix, una grata notícia, perquè la fortalesa d'un país es mesura per la solidesa i la continuïtat de les seves institucions, per la seva capacitat per complir amb rigor i de manera eficaç la seva funció al llarg dels anys, amb independència de les majories polítiques que pugui haver-hi en un o un altre moment. És a dir, per la seva capacitat per integrar en el seu si les diferents procedències amb l'objectiu comú del servei a la institució. És la continuïtat, la permanència de les institucions el que fa gran un país, aquesta cadena formada per les diferents baules que es van succeint i renovant al llarg del temps. Les institucions donen recer ara a uns i ara a altres, units per un objectiu comú: complir amb dignitat i exigència les funcions que té atribuïdes per damunt de les afiliacions polítiques de cadascú. Felicitats, doncs, a la Sindicatura per aquest fet.

No hi ha democràcia sense rendició de comptes. La democràcia són les eleccions i el govern de la majoria, certament, però la democràcia és també el control del poder polític, és l'existència d'aquells contrapesos que fan que cap poder pugui actuar impunement, perquè sense controls, límits i restriccions hi ha el perill que el poder polític, tot poder, diria jo, tendeixi a extralimitar-se, a actuar amb impunitat i, finalment, a la corrupció, a la corrupció del poder, que no necessàriament consisteix en quedar-se diners o fer negocis aprofitant una posició de privilegi, sinó a acabar justificant qualsevol medi per obtenir uns determinats fins. Uns fins, la validesa i desitjabilitat dels quals són decidits, naturalment, per aquells mateixos que ostenten el propi poder polític, que, a poc a poc i de manera gairebé imperceptible, poden tendir a relaxar cada cop més el nivell d'exigència de la seva vara de mesura i acabar per confondre els interessos generals amb els interessos partidistes i, en el pitjor dels casos, amb els seus propis interessos particulars.

Sens dubte, la pròpia consciència hauria de ser el primer filtre per evitar que això succeís, però quan passem del terreny de la moral a la política és aconsellable establir mecanismes i institucions que posin límits i controls a l'actuació del poder de l'executiu. Per això hi ha el Parlament i per això existeixen els òrgans de control extern, com ho és la Sindicatura de Comptes.

El pes que revesteix el sector públic en el conjunt de l'activitat econòmica, entre el quaranta i el cinquanta per cent en el món avançat, i la preocupació per la sostenibilitat de les finances públiques han conduït a què en els darrers anys, més aviat hauríem de dir dècades, probablement, hagin adquirit una gran importància diferents mecanismes que tenen la finalitat d'exercir alguna forma de vigilància i control sobre l'activitat fiscal i pressupostària del sector públic.

D'aquesta manera, des de finals dels anys vuitanta o primers dels noranta del segle passat, i de manera progressiva, es van anar imposant als diferents països les anomenades regles de disciplina fiscal, que estableixen topalls quantitius sobre les principals magnituds pressupostàries, deute i dèficit, fonamentalment, i en alguns casos tenen el caràcter de normes quasi constitucionals.

També en aquest cas, de forma més recent, s'ha anat generalitzant la creació de les denominades autoritats de responsabilitat fiscal i independent, que tenen la missió d'avaluar de forma independent la fiabilitat de les previsions pressupostàries i, a posteriori, de treure les lliçons que pertoqui de l'execució del pressupost. Aquests organismes tenen encaixos diferents en l'entramat institucional dels diferents països, però són una realitat en la major part dels del nostre entorn i també en la Unió Europea.

Tots aquests mecanismes són importants i compleixen una funció meritòria i, probablement, han ajudat a cobrir llacunes reals. Ara bé, i per sobre de tots, quan parlem de control pressupostari del sector públic ens hem de referir als organismes de control extern, que tenen encomanada la missió fonamental d'assistir al Parlament en la seva tasca de control de l'executiu, sota una forma o una altra, òrgans col·legiats o unipersonals, amb funció o sense funció, més aviat sense, d'enjudiciament.

Existeixen a tots els països: la Sindicatura de Comptes, a Catalunya; el Tribunal de Cuentas, a Espanya; la *Cour des Comptes*, a França; el *National Audit Office*, al Regne Unit, etcètera. Tenen darrere seu una llarga història i comparteixen la missió clau de dur a terme el control *ex post* del pressupost per tal que el Parlament pugui fiscalitzar amb més garanties el descàrrec del pressupost per part de l'executiu. És a dir, a fer possible que el rendiment de comptes, la rendició de comptes per part de l'executiu sigui real i rigorosa.

Aquestes institucions es troben, doncs, en un lloc clau del marc institucional democràtic, justament allà on es troben, per una banda, el paper bàsic de la política, la relació legislatiu-executiu amb la rendició de comptes del pressupost, i, per una altra, el paper indispensable que proporcionen els coneixements tècnics i imprescindibles per dur a terme el que, finalment, és una tasca d'auditoria i fiscalització.

Les institucions o organismes de control extern tenen, doncs, una importància decisiva en aquest moment del cicle pressupostari, que és la rendició de comptes. És a dir, en el moment en què una vegada executat el pressupost i a la vista de la seva liquidació, cal verificar si aquest pressupost s'ha executat amb tots els requisits exigibles, legalitat i regularitat, i si s'han complert els objectius que s'havien marcat i això s'ha fet d'una manera eficient, és a dir, al menor cost possible.

Em permetran que entorn d'aquesta qüestió, que és el moll de l'os de la funció dels òrgans de control extern, faci dos comentaris en els quals desitjo centrar la resta de la meva exposició.

En primer lloc, voldria subratllar l'acusada asimetria que existeix entre la gran atenció política i mediàtica que atreu el moment de l'elaboració i l'aprovació del pressupost amb l'escàs relleu que es dona al moment de la seva liquidació i del seu descàrrec per part del

Parlament. És a dir, el moment en què el legislatiu dona o no per bona la liquidació presentada per l'executiu.

Aquesta asimetria no deixa de resultar paradoxal i no respon en absolut a la importància intrínseca d'aquesta darrera fase del cicle pressupostari, que és molt superior a la de la seva repercussió política i mediàtica.

Òbviament, ningú no pot discutir la gran rellevància que té la primera etapa d'aquest cicle, l'elaboració del projecte de pressupost per part de l'executiu i la seva discussió i aprovació pel legislatiu. És important a casa nostra i ho és a la majoria dels països. I quan l'executiu no és capaç d'obtenir una majoria parlamentària per aprovar el pressupost, això sol provocar una crisi política d'una magnitud considerable. I és lògic que sigui així, perquè el pressupost és la versió xifrada de les prioritats del programa de Govern i la seva aprovació per part del legislatiu, la constatació de fins a quin punt el Govern compta amb una majoria parlamentària de suport.

Ara bé, la tercera fase del cicle pressupostari, el moment en què el parlament, assistit per l'òrgan corresponent de control extern, la Sindicatura de Comptes en el nostre cas, dictamina si l'executiu ha complert adequadament amb allò que s'havia compromès i ho ha fet de forma satisfactòria és també d'una importància de primer ordre. Una importància que contrasta, com ja he subratllat, amb el silenci i la falta d'atenció amb què sol passar aquest moment, tant per part del món polític com del dels mitjans de comunicació.

És important, per suposat, pel fet en ell mateix, perquè quin valor tenen els compromisos del Govern o els pactes a què pugui haver arribat per l'aprovació del pressupost com a resultat, moltes vegades, de dures negociacions, si després aquests acords no es compleixen?

I tant important o més que la constatació de fins a quin punt s'ha complert el pacte amb les forces polítiques que han permès una majoria parlamentària, el moment de la liquidació és important perquè és el moment en què el Govern compareix davant dels ciutadans per donar compte del compliment real *ex post* dels seus compromisos. És el moment per excel·lència de la rendició de comptes. D'alguna manera, el moment en què l'executiu s'examina de la seva actuació davant del legislatiu i, a través d'ell, davant de tots els ciutadans.

Es podrà dir que aquest moment és el de les eleccions, i és veritat. És a dir, es pot argumentar amb raó que els ciutadans tindran l'ocasió de sancionar un Govern que no compleix en les següents eleccions, però perquè puguin fer-ho amb coneixement de causa i disposant de tots els elements, és imprescindible que aquest moment del descàrrec tingui la major transcendència i repercussió, que es conegui el grau d'acompliment per part del Govern dels diferents objectius que s'havia proposat i que es disposi d'anàlisis rigoroses i accessibles de l'actuació de l'executiu.

I per això calen un legislatiu actiu i conscient de la seva funció i un òrgan extern de fiscalització independent del màxim nivell tècnic i capaç d'estar a l'alçada del decisiu lloc que ocupa en l'entramat institucional.

El segon punt al que voldria dedicar unes paraules fa referència a la doble cara de l'activitat de control i fiscalització. Per una banda, tenim el control de legalitat i de regularitat i, per una altra, el control de resultats.

Com és ben sabut, el primer tracta de verificar que els comptes que presenta el Govern en la liquidació compleixen tots els requisits legals exigibles. En el cas de la despesa això vol dir que hi hagi el crèdit apropiat, que la contractació s'hagi realitzat seguint els procediments adequats, que les obligacions s'hagin contret segons està prescrit, el pagament s'hagi efectuat correctament, etcètera, etcètera, i que aquests mateixos comptes són un reflex fidel de la realitat. És a dir, que compleixen les normes comptables adequadament.

El control de resultats, pel seu costat, ha de verificar que els diferents programes i les diverses activitats que ha dut a terme el Govern han assolit els resultats que s'havien establert i que això s'ha fet de manera eficient, és a dir, al menor cost possible. Es tracta de les dues cares del control pressupostari, de la fiscalització, que és la tasca que tenen encomanada els òrgans de control extern. Les dues són, per suposat, de vital importància.

No cal donar-hi massa voltes per entendre que les normes legals i comptables hi són per complir-les i que malament aniríem si l'Administració no fos la primera en donar exemple i observar-les escrupolosament. Quan els responsables de l'Administració adjudiquen un concurs a una empresa i no a una altra o bé contracten a determinades persones i no a altres han d'acreditar que ho fan per l'interès públic i no per afavorir els amics o els companys de formació política o, no cal dir-ho, que no ho fan per lucrar-se'n ells mateixos, directament.

Hi ha poderoses raons, doncs, per concedir una gran importància al control de legalitat i regularitat. Tant raons de transparència, els ciutadans tenen dret a conèixer les argumentacions i la documentació que sustenten els actes i les decisions adoptats per l'Administració pública, com raons financeres, en la mesura en què tot allò que pugui significar una mala gestió dels recursos públics acaba suposant un perjudici econòmic per als ciutadans, o bé en forma de més impostos o bé de pitjors serveis públics.

El control de legalitat i de regularitat és, doncs, bàsic i té unes connotacions quan ens referim al sector públic i unes connotacions singulars en relació a quan parlem del sector privat. El sector públic s'hi juga els diners de tots els ciutadans, ha de complir amb unes obligacions aprovades pel Parlament, està compromès a prestar uns determinats serveis públics i tot això fa que hi hagi tota una normativa específica, que en la majoria dels casos no hi ha al sector privat.

No seré jo, doncs, qui subvalori la importància del control de legalitat i regularitat del sector públic.

Ara bé, al costat d'aquest hi ha el control de resultats, que segons els casos rep diferents denominacions: control de gestió, control operatiu, *performance audit*, *value for money audit*, entre d'altres.

Aquí no es tracta de fiscalitzar com s'han fet les coses, sinó de fiscalitzar si s'han fet i s'han fet bé des del punt de vista de la gestió econòmica. I aquest control és essencial, i ho és especialment en l'àmbit del sector públic, perquè en el cas del sector privat, si bé es mira, aquest control ja el fa el mercat. Si una empresa no ven els seus productes i no té beneficis, ràpidament rebrà els senyals d'alerta necessaris. El balanç i el compte de resultats no enganyen, sempre, és clar, que estiguin ben fets.

En el cas de l'empresa privada, precisament, el que resulta important és, més aviat, assegurar que els comptes són un fidel reflex de la realitat perquè, en cas contrari, aquests estats comptables no ens dirien ben bé o no ens dirien en absolut quina és la verdadera marxa econòmica de l'empresa. I els accionistes, els clients, els proveïdors i tots aquells agents implicats en la seva activitat prendrien les seves decisions sobre la base de senyals erronis.

Però, en canvi, en el cas del sector públic, el control de resultats que han de dur a terme els òrgans externs de fiscalització resulta de vital importància, per la raó que aquest control, si no el fan aquests òrgans, o bé els mecanismes de control intern, no el fa ningú, la qual cosa voldria dir que, a l'hora de fiscalitzar l'activitat de l'executiu, és a dir, a l'hora de la rendició de comptes, el legislatiu disposaria, sí, d'una informació molt completa i rigorosa sobre l'exactitud dels comptes, sobre el compliment dels terminis i els requisits legals, sobre la correcció de les condicions de contractació i la idoneïtat dels processos administratius. Però el que no coneixeria, i per tant no ho podria fiscalitzar, és si s'han complerts els objectius que es van formular a l'hora d'aprovar el pressupost en termes de serveis públics prestats, quantificats a través dels indicadors més apropiats, ni si això s'hauria fet de la manera més eficient possible.

Fent un paral·lelisme amb el sector privat, seria com si una empresa hagués de rendir comptes davant de la junta general d'accionistes, en aquest cas el Parlament, sense poder explicar quines han estat les vendes de cada una de les línies de productes ni quins els beneficis o les pèrdues generats per cada una d'elles.

Ara bé, els serveis públics, com sabem, no es venen a través del mercat fent pagar un preu als consumidors, es proveeixen de forma gratuïta als seus beneficiaris a través del pressupost i són finançats amb els impostos que paguem entre tots. Això planteja unes especificacions molt importants que s'han de tenir en compte a l'hora de la fiscalització.

Primer de tot, cal definir molt bé i molt acuradament els indicadors que es faran servir per identificar els resultats, l'*output*, l'*outcome*, en la terminologia que se sol utilitzar. I, per suposat, cal especificar *ex ante*, ja en el moment de l'elaboració del pressupost, quins són els objectius que es volen assolir per tal de poder verificar després, *ex post*, en el moment de la liquidació, fins a quin punt s'han aconseguit o no.

La selecció dels indicadors apropiats per a cada servei és una tasca difícil i complexa, que s'ha de fer amb criteri, sense caure en abstraccions i formulacions excessivament barroques i allunyades de la realitat. I tan important com la selecció dels indicadors, ho és l'establiment dels objectius que hauran de complir els responsables dels diferents programes o de les agències que tenen al seu càrrec la prestació dels serveis públics. Perquè objectius massa

acomodaticis poden portar, òbviament, a resultats pocs satisfactoris, però objectius massa ambiciosos i fora de la realitat poden resultar també poc motivadors en saber que resulta pràcticament impossible assolir-los.

El que resulta important és trobar els mecanismes apropiats per fer que els gestors de la despesa pública tinguin els incentius precisos per fer el millor ús dels recursos que s'han posat a la seva disposició, és a dir, per obtenir el millor servei al menor cost.

Certament, en el cas del sector públic, no hi ha la línia vermella de les pèrdues, com succeeix en el sector privat, però això no vol dir que les implicacions d'una mala gestió o d'una gestió no prou bona no siguin també molt serioses. És veritat, aquí no hi ha uns accionistes que en paguin les conseqüències, però les paguen els ciutadans en forma de menys o pitjors serveis públics o de més impostos.

De manera que una tasca essencial, i no precisament senzilla, dels òrgans de control extern és establir el llindar que separa uns resultats satisfactoris d'uns resultats que denoten una gestió ineficient o inapropiada dels recursos públics.

Vaig acabant. El pressupost no existeix per complir unes determinades formalitats, sinó per assolir uns determinats objectius en termes de serveis públics pel bé dels ciutadans. El compliment de la legalitat i de la regularitat comptable és una qualitat indispensable, sí, però, finalment, instrumental, al servei de la qualitat essencial, que és el compliment d'aquests objectius. Per això, el control de resultats és una funció fonamental dels òrgans de control extern.

Avançar de veritat i de manera satisfactòria en un bon control de resultats és la nova frontera a la qual han d'aspirar els òrgans de control extern. És un repte de primera magnitud per al qual les nostres institucions estan perfectament preparades i per assolir el qual disposem de nombrosos punts de referència, tant en el terreny tècnic com en el de l'experiència comparada.

En complir amb la seva funció els òrgans de control extern, la Sindicatura de Comptes, no solament estan duent a terme una tasca d'alt nivell tècnic, que requereix un gran nivell d'excel·lència professional, sobretot estan prestant un servei inestimable al bon funcionament de les nostres institucions i de la nostra democràcia al contribuir a què el Parlament pugui dur a terme la seva funció de controlar i fiscalitzar la rendició de comptes per part de l'executiu.

És per això que la tasca de la Sindicatura de Comptes ens concerneix a tots i que tots els ciutadans de Catalunya ens hem de felicitar d'aquests quaranta anys que avui commemorem.

Moltes gràcies.